

praznjenju bojevnega polja ležati. — Armada nadvojvode Jožefa. Z trdovratnostjo poskuša rusko vodstvo, razbremeniti svoje poražene vzhodno-gališke armade na drugih oddelkih vzhodne fronte potom napadalnih podjetij. V Karpatih bi se imel ta namen najprve z delnimi sunki dosegli. V „Kotu treh dežel“¹, v pokrajini Tölg yes in med dolinama Kasinov in Putne bilo je včeraj več takih sunkov zavrnjenih. Severno doline Putne so pričeli danes zjutraj Rusi, združeni z rumunskimi bataljoni, nanovo z napadom. — Armada Mackensen. Na rumunski zemlji razbili so se rusko-rumunski napadi že v ognju naše artiljerije.

Italijansko bojišče. Na kraški visoki planoti in pri Vodicah razvili so na obeh straneh topovi časovno večjo deavnost.

Šef generalštaba.

Zmage na vsej vzhodni fronti.

Nemško uradno poročilo o dorka.

K.-B. Berlin, 24. julija (W.-B.) Iz večega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolonaslednika Rupprechta. Artiljerijska bitka v Flandriji divja v doslej še nedoseženi sili dan in noč naprej. Poizvedovalni sunki proti naši fronti se množijo. Med kanalom od La Bassée in Lens traja živahnji ogenj naprej. Na obeh straneh od Hullucha ostala so ponočna sovražna podjetja brez uspeha. — Armada nemškega prestolonaslednika. Na Chemin des Dames u s napadli so Francozi pri Cerny zopet v boju izkušeno našo 13. infanterijsko divizijo, ki pa kakor doslej ni izgubila niti pedi zemlje od v napadu pridobljenih postojank. Naš regiment št. 55 je v zadnjem času 21 napadov Francozov zavrnil. Na desnem bregu Maase vdrl so deli badskih regimentov v močno utrjeni gozd Courieres, so prizadeli sovražniku težke izgube in se vrnili z mnogoštevilnimi vjetimi.

Vzhodno bojišče. Vsa vzhodna fronta med Vzhodnim morjem in Črnim morjem stoji v znemuju ljudih bojev in velikih uspehov nemških ter zveznih čet. — Fronta princa Leopolda. Pri armadni skupini v Eichhorn napadli so Rusi zvečer zamaši pri Jakobstu, ko je bil zjutraj napad v široki fronti vsled uničevalnega ognja v začetku preprečen. Južno-zapadno od Dünaburga peljali so Rusi po močnemu artiljerijskemu učinku 6 divizij v 5 vrstah proti našim črtam, ki smo jih pa polno obdržali. Po hudi bližinskih bojih moral je sovražnik pod ogromnim izgubami se umakniti. Tudi pri Krewe naskočili so Rusi dopoldne zopet v 5 kilometrov širokosti; bili so zavrnjeni. Vas Krewe je zopet v naši roki. V splošnem je sovražnik južno od Smorgona z 8 divizijskimi napadel. Le kosi so se vrnil. — Armada Böhme-Romolli. Strategični učinek naših operacij v vzhodni Galiciji postaja vedno ogromnejši; tudi od severne karpatne fronte se umika Rus. Od Sereta pa do gozdov Karpat smo v širokosti 250 kilometrov v prodiranju. Naši zmagovalni armadni zbori so prehod čez Seret južno od Tarnopola priborili. Pri Trembowli bili so obupani množinski napadi Rusov nazaj vrzeni. Prekorali smo Podhajce, Halicz in črte od Bystrica-Solotwinske. Plen doslej ni za pregledati. Več divizij poroča po 3000 vjetih. Mnogoštevilno težkih topov do največjih kalibrov, železniški vlaki polni hrane in streliva, pancerski vlaki in avtomobili, šotorji, barake, vsakovrstno vojno orodje smo zaplenili in pridajo o prenaglem umikanju sovražnika.

Fronta nadvojvode Jožefa. Severno krilo se je južno od Dnjestra zapričetemu gibanju pridružilo. Ob vsej fronti močno oganjeno delovanje sovražnika. Na obeh straneh Bystrice in južno prelaza Tölg yes bili so ruski sunki zavrnjeni. Povišanemu ognju med dolinama Trotus in Putne sledili so v širokih oddelkih poskusi Rusov in

Rumunov, prodreti z napadom. Skoraj povsod držal je naš odporni učinek sovražnika v njegovih jarkih. Kjer je prišel vun, bil je zavrnjen. Danes zjutraj so se tam novi bojni vneli. — Armada Mackensen. Tudi ob Putni in Seretu dosegel je ognjeni bojni znamenito silo. Večkrat so rusko-rumunske čete z napadom prilegle; ali napadi so se že v našem ognju razbili.

Prvi generalkvartirmožster
Ludendorff.

Današnji skupni nakladi

priložili smo

prošpekt

c. kr. avstrijskega vojaškega vdovskega in sirotinskega sklada

(zavarovalni oddelek za Štajersko),

Gradec, Franzensplatz 2, glede

vojno-posojilnega zavarovanja

katerega prijazno vpoštevanje najtopleje priporočamo. 323

Vojna na morju.

Francoski bojevni čoln potopljen.

K.-B. Bern, 19. julija. Glasom poročila „Petit Parisiena“ je en nemški podmorski čoln dne 19. t. m. francoski patruljski parnik „Eduard Conquieres“ v vzhodnem Srednjem morju potopil. Poveljnik, en oficer in 4 mornarjev je prišlo ob življenje.

Nad 700 sovražnikov utonilo.

K.-B. Amsterdam, 19. julija. „Times“ poročajo: Z velikim bojnim parnikom „Vangua“ prišlo je 37 oficerjev in okroglo 700 mož ob življenje.

21.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 20. julija. Novi uspehi podmorskih čolnov: V Biscayi in Atlantskem oceanu bilo je potopljenih 21.000 prostornih ton.

30.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 20. julija. Novi uspehi podmorskih čolnov v Srednjem morju: 30.000 prostornih register-ton.

Šef admiralnega štaba mornarice.

23.500 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 21. julija. Eden naših (nemških) podmorskih čolnov je v Atlantskem oceanu zopet 23.500 prostornih ton potopil.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Potopljeni!

K.-B. Berlin, 23. julija. V severnih zatvornih pokrajinalah so nemški podmorski čolni zopet 8 parnikov in 4 ladje na jadre uničili.

Šef admiralanega štaba mornarice.

Izpred sodišča.

Kmetske zapravljkve.

Dunaj, 18. julija. Tudi na kmetih je dosti zapravljkv, ki ne vedo, kako bi se oblačile in denar tratile. Pri deželnih sodnijih v Ljubljani bil je posestnik Janez Pegava zaradi vlačugarstva obtožen. Dajal je namreč svojim trem hčerkam in njih ljubimcem v lastni hiši bivališče. Sodnija ga je obsodila na več mesečno kazeno. Hčerke obtoženca so se prav dragoceno oblačile, so očetovo hišo večkrat zapuščale in se pozno ponoči vračale, tako, da so za lastne hčerke skrbni vačščani zadevo orožnikom in župniku naznanili. Dve hčeri sta bili tudi od okrajnega glavarstva v Postojni zaradi tega nepoštenega življenja z

zaporom kaznovani. Vlačile so se hčerke v navzočnosti očeta z oficirji. Vsled tega je bilo oče na več mesecev ječe obsojen. Kasajši dvor je njegovo pritožbo zavrnil in prvo sodbo potrdil. Po našem mnenju bi bili vsi starši strogo kaznovati, ki puste svoje dekleta v sramotnem življenju.

Uspeh policijskega psa.

Celovec, 19. julija. Na gradu Lind občina Maria-Saal na Koroškem uslužbeno gospodinja Marija Leininger opazila je, da ji je nekdo iz zaprte omare 1200 kron ukradel. Sum je padel na v bližini stanovanja Pavla Mulicha. Policijski pes šel je za sledom od omare pa do 10 minut oddaljenega stanovanja tatrice. Pri hišni preiskavi so našli v nekem kotu divana 670 K skritih. Tatica je sicer tajila, ali sodišče jo je vendar na mesec v ječe obsojilo.

Navjalke krompirjevih cen.

Ptuji, 25. julija. Pred tukajšno c. k. okrajsko sodnijo se je imela zagovarjanja zaradi navijanja krompirjevih cen posestnika Katarina Klasic iz Mihovca. Prodajala je novi krompir 1 „masl“ od 5 do 6 kron, 1 „mecen“ 30 krun in 100 kil po 100 krun. Obsojena je bila zaradi tega vojnega odruštva na 14 dñi zapora, 3000 krun denarne globe, povrnivo troškov ter objavo razsodila v časopisih. — Isti dan se je imela zagovarjanja posestnika Barbara Butolona iz Mihovca. Ta je prodajala en kilogram novega krompirja po 80 vinarjev. Obsojena je bila istotako na 14 dñi zapora in 500 krun globe, plačilo troškov ter objavo razsodbe v časopisih.

Krapina-Toplice zdraví giht revma prospekt gratis.

Pouk o konzerviranju sadja brez sladkorja v gospodinjstvu.

Spis Heinrich Pfeiffer, profesor na višji šoli za vinarstvo in sadjarstvo v Klosterneburgu.

(Nadaljevanje in konec).

Jabolka se olupijo in zrežejo v obročke ali olupljena razdele v krhli, jedrnica se odstrani; drobna jabolka se celo olupijo, a jedrnica se izvrta. To pripravljanje se vrši pri manjših množinah z roko. Toda tudi v ta namen se dobre za gospodinjstvo mali, ceni strojki sadje hkrati in obročki ne porujo na zraku, se de nejo takoj, ko so bili rezani, v 1/4 raztopino kuhinjski soli. V tej kopelji ne smejo ostati več nego največ 20 minut, potem se izložijo na sušilnik in postavijo na ognjiščno pločo ali se bolje v odprt počepico. Sušite, dokler se obročki in krhli ne otipajo kakor usnje.

Drobne hruške se kar cele posušijo. Jedrnice se odstraniti, ker je mehkokožna in prebavljiva. Več sadovi se razrežejo olupljeni ali neolupljeni na dva ali tri dele. Hruške z masleno mehčino naj se pač že zrele suše, toda ko imajo še trdo meso. Pri hruškah z kuhanje z trdним mesom je primerno, da se pred sušenjem poparijo, dokler ne postanejo tako mehke, da jih je mogoče prebosti s slamnato bilko. S tem se dobije boljša barva, sadno meso postane steklasto, prejšnjo in se pospeši sušenje. Popolnoma zrele čepi pridejo brez vsake predpriprave na sušilnike. Čepi se morajo v začetku sušiti le pri nizki topolini, ker sicer popokajo in se sok izcedi; šele malo po malo se na suši pri večji topolini. Sušijo se naj tako dolgo, da ne dajo nikakega soka več od sebe, ako jih več skupko krepko stisneš v pesti.

Največjega pomena je pridelovanje marmelad, ker so najbolje nadmnesilo masti za mazanje kruha. Za marmelade je mogoče predelati vsakovrstno in tudi dije sadje, bodisi samo mešano ali pomnoženo z narednimi povečalnimi sredstvi. Sadje se naj opere, crvijo in nagnijo lepotoči in iztrebi ter kuha z malo vodo ali v lastnem soku, da postane mehko in se le v slučaju potrebe pretlači. Vkuhanje (vgoščenje) sadnega mozga naj trajal le toliko časa, da je sposoben za mazanje, ker bo hranični barvo in vonj. Ker bi se ta zmes ne vzdrala brez večjega sladkorja dodatka, naj se napolni v steklenice z neprodušnim ali brezkalnim zamaškom ter kuha pod ure pri 90° C ali pa konzervira z dodatkom 1 gr bencoe-kislega natrona na 1 kg. Sladkor ali slad-

se lahko primeša po okusu pozneje pri vsakrabi.

Priporoča se, da se na ta način napravijo iz vseh drugih vrst, kakor dozrevajo, taki napol, gotovi pridelki. Te se pozneje dogovore, medsebojno zmešajo ali umnože s povečalnimi sredstvi.

Za sok brez sladkorja se lahko najbolje predelajo jabolka sama, jabolka mešana s hruškami, češljaj in slado. V to namenjeno sadje mora biti dobro zrelo in mora oprati; jabolka in hruške se razrežejo, z malo vode kuhajo, da postanejo mehke, na debelo prečljučijo med pridržim mešanjem tako dolgo ugoščajo (ukupno), da ne obvivi nič zmesi več na mešalnici. Ako je sok napolnjen še vroč v shrambene posode, se naredi zgoraj trdna skorja, ki pospešuje vzdržanje. Trajnost se doseže z odtegnitvijo vode pri vkuhanju.

Nesladkorjeni sadni soki se napravljajo iz jabolka, živk in grozdja. Zreli sadovi se morajo oprati, na del zmeščati in stisniti, ali da se dobijo čistiji sok, najrazrežejo, z malo vode kuhajo, da se zmeščajo in sok prosti skozi platno, dobljeni sok se nalije v popolnoma čisteklenice, zamaši, zveže in kuha pri 80° C pol ure. Ako je postal sok močno moten, se pusti, da se sedi; potem se prelijije čisti sok in kuha še enkrat pri 65° C.

Sladkorjeni soki, kakor se navadno napravijo iz malin, ribeža in jagod, bi se morali, kakor zgoraj navedeno, kot surovi soki sterilizirati ali z 1 gramom anzoë-kislega natrona konzervirati. Pred rabo se jim doda potreben sladkorin se še enkrat kuhajo nešte minut, odpenijo, napolnijo v steklenice in sterilizirajo.

Ostanek se porabi za sok in marmelado.

Varjenje brez sladkorja je prav lahko naložje pri marelkah, breskvah, slivah, češljajih in vseh vrstah jagod. Zrelo sadje (koščasto sadje se zreže na deli in otrebi koščic) se brez vode in sladkorja gosto napolni v steklenice, neprodušno zamasi in potem kuha pol ure v vreli vodi. Tako sadje se lahko potem s sladkorjem skuhata ter porabi kot kompot ali uložek k močnim jedilom.

Kot posode za obrambo se morejo rabiti vsakostne steklenice za vkuhanje, kamenitasti lonci in vrči. Posoda se mora očistiti z vročo raztopino sode, dobro pogledati, da so take, ki se morajo napolniti z vročim sadjem, se naj poprej oprejajo.

Vse sadne konzerve se morajo shraniti v hladnih in zračnih prostorih. Tudi se morajo od časa do časa pogledati, da so take, ki postajajo motne, plesnate itd. Rabijo ali še enkrat prekuhajo.

Cenjeni naročniki!

Ob začetku polletta usojamo si uljudno cenjene naročnike vabiti na zopetno naročenje „Štajerc“. V lanskem letu, takor že preje je naš list dokazal, da je najboljši zagovornik ljudskih pravic, pa tudi najzvestejše glasilo avstrijskega mišljenja. Ničluda, da si je „Štajerc“ i sedaj v vojni pridobil novih priateljev in odjemalcev. Pa ne samo doma, tudi v vseh vojaških bolnišnicah in na vseh frontah, v strelnih jarkih ga čitajo z navdušenjem in veseljem. Prepričani smo tedaj, da bode imelo tudi letošnje vabilo na naročenje mnogo uspeha. Prosimo v prvi vrsti stare naše naročnike, da naj nam čimprej vpošljajo naročnino, ki jo je pri vsakem listu naprej plačati. Prosimo pa tudi vse priatelje, da nam naj z neumorno agitacijo pridobivajo vedno novih somišljenikov in odjemalcev. „Štajerc“ ostal bode vedno zvest svoemu naprednemu, štajersko-koroškemu, avstrijskemu mišljenju!

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejne brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejni naznameni z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejni z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 28. julija: Sv. Margareta*, okraj Neumarkt; Brežice (svinjski sejem).

Dne 30. julija: Sv. Martin pri Vurberku**, okraj Maribor; Ormož**; Klein**, okraj Arvež; Laßnitz-Lambrechtu**, okraj Murau.

Dne 31. julija: Zagorje, okraj Kozje; Marenberk**; Ormož (svinjski sejem); Kočnje**; Sv. Jakob**, okraj Gornjigrad; Scheifling*, okraj Neumarkt.

Dne 1. avgusta: Pišece**, okraj Brežice; Gleichenberg**, okraj Feldbach; Lučane (sejem za malo živino), okraj Arvež; Gomilica**, okraj Lipnica; Ponikva*, okraj Celje; Ptuj (svinjski sejem); Imeno (svinjski sejem), okraj Kozje.

Dne 2. avgusta: Sv. Lenart**; Haus,

okraj Schladming; Bruck; Gradec (konjski sejem); Breg pri Ptaju (svinjski sejem).

Dne 3. avgusta: Sv. Stefan, okraj Kirchbach; Gradec (sejem za klavno živino); Rogatec (svinjski sejem).

Dne 4. avgusta: Sv. Gora**, okraj Kozje; Arnoče**, okraj Šoštanj; Strassegg**, okraj Bruck; Brežice (svinjski sejem).

Dne 5. avgusta: Sv. Osvald, okraj okolica Gradec; Gasen, okraj Birkfeld; Vordernberg, okraj Leoben.

Dne 6. avgusta: Puch**, okraj Weiz; Sv. Osvald, okraj Oberzeiring; St. Wolfgang*, okraj Obdach; Gleichenberg**, okraj Feldbach; Sv. Janž**, okraj Arvež; Lemberg**, okraj Šmarje pri Jelšah; Loka, okraj Laško; Spodnja Poljskava*, okraj Slovenska Bistrica; Nova cerkev**, okraj Ptuj; Fehring**.

Dne 7. avgusta: Celje; Ormož (svinjski sejem); Radgona*.

Razno.

V Gradcu je oblast zaplenila pri pekovskemu mojstru Schlundu okoli 30.000 jajc in več druzega blaga. Pek je iz grde dobičkaljnosti zbiral jajca, medtem ko mora tisočero ubogih družin pomanjkanje trpeti.

Požar vsled strele. Piše se iz Neuhaus-a (Doberna) pri Celju: Med nevihto dne 17. t. udarila je strela v lepo posestvo Jeunišek graščaka Huberta Golle v Lembergu. Mnogoštevilno živino so zamogli sedi rešiti. Tudi se je s pridnjim delom preprečilo, da se ni ogenj na stanovanlo posloplje razšíril. Požarna brama vsled oddaljenosti ni mogla priti.

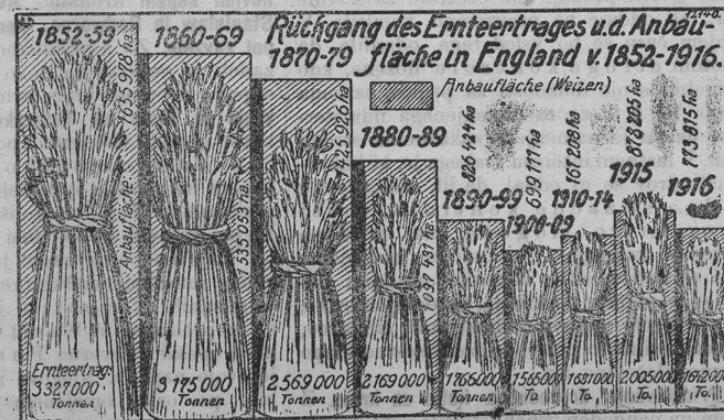
Železniška nezgoda. Pred nekaj dnevi prišel je konduktér Alojz Hohenfaser v postajo Šoštanj med „puferje“. Težko ravnjenega so spravili v celjsko bolnišnico, kjer se bori s smrtno.

Detemorilke. Vžitkarjeva hčerka Marija Schraml v Zgornjivasi porodila je dečka, katerega je takoj po rojstvu usmrtila. Drugi dan ga je pustila od sina grobokopa na vaškem pokopališču pokopati. Sin je operabil rane na otroku; vsled tega je stvar nznani. Marijo Schraml so zdaj zaprli. — Posestnikova hčerka Terezija Ježnik v Kostajniku je istotako umorila svojega novorojenega dečka takoj po porodu in je zakopala mrljico v vinogradu svojega očeta. Oddali so jo sodniji.

Slov. Gospodar je postal — odkar je postala cenzura nekaj milejša — zopet zloglasni stari lažnik, kakor je bil to v mirnem času. Poročali smo pred kratkim, da je rusko vojno uradno poročilo govorilo o neki „češkoslovanski brigadi“, ki se je v boju zoper avstrijske čete posebno odlikovala. To seveda staremu lažniku v Mariboru ni bilo prav, ker leži pred vsakim češkim velezidzajalcem na trebuhi. In tako je „Gospodar“ napisal zvajčno laž, da obstoji dotedna brigada iz na Ruskem naseljenih Čehov ter Slovakov. Otiči lisjak ti! Uradno je dognano, da to ni res in da obstoji dotedna brigada iz čeških dezterjev ter velezidzajalcev, iz tistih ljudi, ki so znali začetkom vojne tako lepo roke k nebuh dvigati in iz tistih, katerim je češki velezidzajalec Masaryk zdaj iz Angleškega sem gratu-

Angleške žetve.

Naša slika nam kaže nazadovane angleške žetve in nasadne plošče od leta 1852 do 1916. Cenjeni čitatelji bostejo iz števk lahko izpredvideli to nazadovanje. Letos je položaj za Anglijo še slabši.

liral... „Gospodar“ je torej zopet vedoma lagal, samo da bi branil dezterje in lopove, ki so vsakemu narodu in vsaki državi le v sramoto. Za „Gospodarja“, ki bi vendar kaj razumeti moral o liguorijantstvu, je pač čudno, da kaže tako očitno svoje toplo srce za dezterje in velezidzajalce!...

Smrt pod vlakom. Te dni se je jutranji osebni vlak v Maribor, ki stoji tam itak pol ure, ravnotkar iz postaje odpeljal, ko je neki vojak iz vagona skočil. Nesrečnež bil je grozovito razmiserjen in takoj mrtev.

V Mariboru sta zaradi nekakih notranjeobčinskih zadev župan dr. Schmidt in njegov namestnik Karl Nasko svoje posle odložila. Stvar je napravila mnogo razburjenja v mestu, ker sta ta dva moža tekomp dolgih let mnogo koristnega za prebivalstvo storila. V zmislu občinskega sklepa se je oba prosilo, da naj svoja mesta zopet prevzameta. To se je tudi zgodilo. S tem je občinska kriza v Mariboru na najboljši način rešena.

Žalostna smrt mladega rudarja. Piše se nam iz Judendorfa z dne 17. t. m.: Nazznani hočem vsem sodrugom, znancem in prijateljem, sploh vsem tistim, ki so poznali miroljubnega v prijaznega fanta Valentina Mali, da se je v tukajnem rudniku ponesrečil in zaradi težke poškodbe v 24 urah nato končal svoje mlado življenje. Bilo je na 16. junija dopoldne; bil je na delu ter kakor že nezgoda zahteva, tako se je tudi zgodilo. Stal je za dober meter od tal na tako imenovanem „hantu“ (to je voz za premog), izgubil ravnotežje in padel na tla, pa tako nesrečno, da mu je šel neki špičasti železni drog skozi trebuh in ga čisto raztrgal. Nato so ga prepeljali v rudniško bolnišnico in v nekaj urah pa v „Stefaniespital“; tam je po težki operaciji v 24. urah končal svoje cetoče mlado življenje. Bil je v najlepši mladenički dobi, star komaj 23 let. Rojen je bil v Lipjem zraven Sv. Martina pri Kamniku na Zgornjem Kranjskem. Sedaj počiva v črni hladni gomili na pokopališču v Leobnu (Zentralfriedhof). Pogreb se je vrnil dne 19. junija. Velika množica ljudi je spremljala mladega junaka na zadnji poti. Godbeno društvo iz St. Mihaela je sviralo žalostne koračnice na celi poti in mnogi venci so krasili njegovo krsto. Na tem potu izrekam v imenu brata in staršev vsem prijateljem rudarjem najlepšo hvalo, da so se zavedali in storili svojemu delavskemu kameradu zadnjo čast. Naj počiva v miru! Glück auf!

Minister za ljudsko prehrano general Höfer nahaja se je te dni v raznih krajih Štajerske in je imel pogovore z različnimi zastopi. Upati je, da bode imelo to potovanje ministra polni uspeh. Oderuhom ljudstva je treba vsekakor na prste stopiti. Ali tudi tega se ne sme od strani prizadetih oblasti pozabiti, da je bila naša zelena Štajerska doslej vsled vojne grozovito izsesana ter izrabljena. Mi Štajerci smo pripravljeni vse za domovino žrtvovati, ali — bremena naj se ednakomerno na obe državni polovici in na vse kronovine razdelijo.

* * *

Smrtni padec. Iz Steinfelda v Dravski dolini na Koroškem se poroča: Ljudski šolar Sebastijan Lasnik iskal je v gorovju